

تقویم تاریخ دفاع مقدس

(عملیات خیبر)

www.ketab.ir

عنوان و نام پدیدآور:

تقویم تاریخ دفاع مقدس (عملیات خیبر) تهیه و تدوین مرکز پژوهشهای
دفاع مقدس نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی؛ تألیف: سعید پورداراب؛
[ویرایشگر: حمیدرضا هدایت‌عبدی].

تهران: مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۹۶.

۱۰۲ ح.: مصور، نقشه، نمونه، عکس.

مرکز اسناد انقلاب اسلامی. ۳۷۲؛ ۳۸۰؛ ۴۰۹؛ ۴۴۵؛ ۴۸۶؛ ۵۰۴؛ ۵۲۸؛ ۵۴۲؛ ۵۶۰؛

۵۶۸؛ ۵۷۸؛ ۶۰۰؛ ۶۲۳؛ ۶۳۷؛ ۶۵۳؛ ۶۷۱؛ ۶۹۰؛ ۶۹۸؛ ۷۴۵؛ ۷۶۷؛ ۸۲۷؛ ۸۳۹؛ ۸۴۳؛ ۸۴۴؛

۸۵۵؛ ۹۱۷؛ ۹۲۸؛ ۹۲۹؛ ۹۵۰؛ ۹۵۶؛ ۹۵۷؛ ۹۹۷؛ ۱۰۲۰؛ ۱۰۲۱؛ ۱۰۲۲؛ ۱۰۲۳؛ ۱۰۳۱؛

۱۰۳۲؛ ۱۰۳۳؛ ۱۰۳۴؛ ۱۰۳۵؛ ۱۰۳۶؛ ۱۰۳۷؛ ۱۰۳۸؛

دفاع مقدس: ۳۷؛ ۲۸؛ ۲۹؛ ۳۰؛ ۳۲؛ ۳۳؛ ۳۴؛ ۳۵؛ ۳۶؛ ۳۷؛ ۳۸؛ ۳۹؛ ۴۰؛ ۴۱؛ ۴۲؛ ۴۳؛

۴۴؛ ۴۵؛ ۴۶؛ ۴۷؛ ۴۸؛ ۴۹؛ ۵۰؛ ۵۱؛ ۵۲؛ ۵۳؛ ۵۴؛ ۵۵؛ ۵۶؛ ۵۷؛ ۵۸؛ ۵۹؛ ۶۰؛ ۶۱؛ ۶۲؛ ۶۳؛

۶۴؛ ۶۵؛ ۶۶؛ ۶۷؛ ۶۸؛ ۶۹؛ ۷۰؛ ۷۱؛

(دوره): ۱-۴۰؛ ۴۱-۹۷۸؛

شابک:

۶۶۰۰۰ ریال (کتابخور): ۱-۴۰؛ ۴۱-۸۳۸-۸۱۹-۹۶۴-۹۷۸؛ ۶۱۰۰۰۰ ریال (ج. ۴۳ شومیز)؛

جلد اول و چهارم، پنجم، ششم، سیزدهم و چهاردهم، پانزدهم، هجدهم، نوزدهم، بیست و دو،

بیست و پنج، سی و یکم، سی و سوم، سی و نهم و چهل مجموعه حاضر تألیف فرهاد بهروزی

است.

جلد یازدهم، دوازدهم، پانزدهم، شانزدهم، هجدهم، بیستم، بیست و یکم، بیست و دوم،

بیست و سوم، بیست و چهارم، سی و یکم، سی و چهارم، سی و پنجم، سی و ششم، چهل و

یکم و چهل و دوم مجموعه حاضر نبی کریم (ص) است.

جلد دوم، سوم، هفتم، هشتم، نهم، دهم، شانزدهم، هجدهم، بیستم، بیست و یکم،

بیست و هفتم، بیست و هشتم، بیست و نهم، سی و یکم، سی و هفتم، سی و هشتم و چهل و

سوم توسط مرکز پژوهش‌های دفاع مقدس

نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران، به کوشش سعید پورداراب تهیه شده است.

نمایه.

یادداشت:

وضعیت فهرست نویسی:

موضوع:

شناسه افزوده:

شناسه افزوده:

شناسه افزوده:

رده‌بندی کنگره:

رده‌بندی دیویی:

شماره کتابشناسی ملی:

جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹-۱۳۶۷- سالشمار.

ایران. ارتش نیروی زمینی. مرکز پژوهش‌های دفاع مقدس.

مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی.

ایران. ارتش نیروی زمینی. معاونت عملیات

DSR ۱۶۰۲/ت ۷ ۱۳۸۴

۹۵۵/۰۸۴۳۰۲

۳۰۳۹۵-۸۴م.

مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات

عنوان: تقویم تاریخ دفاع مقدس، جلد چهل و سوم، حوادث اسفند ۱۳۶۲

عملیات خمر

تألیف: محمد پورداراب

نوبت چاپ: اول، تابستان ۱۳۹۶ شمارهگان: ۲۰۰۰

قیمت جلد شومیز: ۶۱۰۰۰ تومان قیمت جلد گالینگور: ۶۶۰۰۰ تومان

حروف چینی و لیتوگرافی: مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی

چاپ و صحافی: چاپخانه مرکز اسناد انقلاب اسلامی

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۱۹-۸۳۸-۰

ISBN: 978-964-419-838-0

شابک دوره: ۰۹۴-۰۰-۴۱۹-۹۶۴-۹۷۸

ISBN: 978-964-419-094-0

کلیه حقوق این اثر برای ناشر محفوظ است.

نشانی: تهران، خیابان شریعتی، نرسیده به میدان قدس، روبه روی پمپ بنزین اسدی، پلاک ۱۹۵۴،

مرکز اسناد انقلاب اسلامی. صندوق پستی ۱۹۳۹۵/۳۸۹۶ تلفن فروش: ۲۲۲۱۱۱۷۴ تلفکس: ۲۲۲۱۱۱۷۵

تلفن دفتر مرکزی: ۲۲۲۱۱۱۹۴

www.irdc.ir

فهرست مطالب

۹	مقدمه
۱۱	پیشگفتار
۲۳	حوادث و رویدادهای یکم اسفند ۱۳۶۲
۱۰۹	حوادث و رویدادهای دوم اسفند ۱۳۶۲
۱۵۵	حوادث و رویدادهای سوم اسفند ۱۳۶۲
۲۱۱	حوادث و رویدادهای چهارم اسفند ۱۳۶۲
۲۷۷	حوادث و رویدادهای پنجم اسفند ۱۳۶۲
۳۳۳	حوادث و رویدادهای ششم اسفند ۱۳۶۲
۳۸۵	حوادث و رویدادهای هفتم اسفند ۱۳۶۲
۴۳۷	حوادث و رویدادهای هشتم اسفند ۱۳۶۲
۴۹۵	حوادث و رویدادهای نهم اسفند ۱۳۶۲
۵۶۱	حوادث و رویدادهای دهم اسفند ۱۳۶۲
۶۱۹	حوادث و رویدادهای یازدهم اسفند ۱۳۶۲
۶۵۵	حوادث و رویدادهای دوازدهم اسفند ۱۳۶۲
۶۹۵	حوادث و رویدادهای سیزدهم اسفند ۱۳۶۲
۷۲۹	حوادث و رویدادهای چهاردهم اسفند ۱۳۶۲
۷۷۷	حوادث و رویدادهای پانزدهم اسفند ۱۳۶۲

۸۲۵.....	حوادث و رویدادهای شانزدهم اسفند ۱۳۶۲.....
۸۶۳.....	حوادث و رویدادهای هفدهم اسفند ۱۳۶۲.....
۹۰۱.....	حوادث و رویدادهای هجدهم اسفند ۱۳۶۲.....
۹۲۹.....	حوادث و رویدادهای نوزدهم اسفند ۱۳۶۲.....
۹۸۱.....	حوادث و رویدادهای بیستم اسفند ۱۳۶۲.....
۱۰۲۹.....	حوادث و رویدادهای بیست و یکم اسفند ۱۳۶۲.....
۱۰۵۵.....	حوادث و رویدادهای بیست و دوم اسفند ۱۳۶۲.....
۱۰۹۷.....	حوادث و رویدادهای بیست و سوم اسفند ۱۳۶۲.....
۱۱۲۵.....	حوادث و رویدادهای بیست و چهارم اسفند ۱۳۶۲.....
۱۱۶۱.....	حوادث و رویدادهای بیست و پنجم اسفند ۱۳۶۲.....
۱۱۹۹.....	حوادث و رویدادهای بیست و ششم اسفند ۱۳۶۲.....
۱۲۲۳.....	حوادث و رویدادهای بیست و هفتم اسفند ۱۳۶۲.....
۱۲۵۵.....	حوادث و رویدادهای بیست و هشتم اسفند ۱۳۶۲.....
۱۲۷۵.....	حوادث و رویدادهای بیست و نهم اسفند ۱۳۶۲.....
۱۲۹۵.....	حوادث و رویدادهای سیام اسفند ۱۳۶۲.....

نمایه ۱۳۴۳

مقدمه

با فتح خرمشهر دشمن متجاوز از بخش عمده‌ای از سرزمین‌های ایران اسلامی رانده شد ولی هنوز در غرب و جنوب بخش‌هایی از خاک میهن اسلامی در تصرف رژیم بعثی بود. عملیات‌های پیاپی و متوالی در سال ۱۳۶۲ اگرچه بساط خیمه‌ی نحس رژیم را از ایران اسلامی برچید ولی خطر رژیم بعثی کاملاً رفع نشده بود. در این برهه رژیم بعثی که در استراتژی جنگی خود به بن‌بست کاس رفته بود، در تاکتیک کامل شکست خورده بود، خواستار آتش‌بس و اتمام جنگ بود و میان‌بزرگان بین‌المللی نیز در تکاپو بودند تا به هرطریقی ایران را متقاعد به صلح کنند. مسئولان نظام جمهوری اسلامی ایران در این برهه با پرسش ورود به خاک عراق روبه‌رو بودند. اگرچه رژیم بعث ندانند صلح طلبی سر داده بود ولی خطر تهاجم دوباره آن به ایران هنوز کامل رفع نشده بود، به‌ویژه اینکه به صدام و حزب بعث هیچ‌گونه اعتمادی وجود نداشت. لذا مسئولان جمهوری اسلامی در آینده برآمدند با نفوذ در خاک عراق متجاوز را تنبیه و صلح و ثبات و پایداری را برای مرزهای ایران اسلامی فراهم نمایند. عملیات خیبر که یکی از بزرگ‌ترین عملیات‌های دفاع مقدس بود در منطقه‌ی هور اجرا شد و دستاوردهای چشمگیری داشت. اجرای عملیات نشان داد ارتش بعث در هیچ مکان و موضوعی از حملات رزمندگان اسلام در امان نیست و نفوذ در خطوط دفاعی عراق چندان دور از دسترس نمی‌باشد. در این عملیات رزمندگان اسلام بارها در نبرد رودررو ارتش بعث را شکست دادند و جزایر مجنون آزاد و در اختیار رزمندگان اسلام قرار گرفت. در اثنای این درگیری‌ها سرداران بزرگ دفاع مقدس همچون محمدابراهیم همت و حمید باکری به شهادت رسیدند.

مرکز اسناد انقلاب اسلامی در راستای حفظ و ثبت تاریخ پرافتخار دفاع مقدس به انتشار این اثر اقدام کرده است. در پایان ضمن تقدیر از تدوینگران پرتلاش این مجموعه از همکاران محترم در مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات قدردانی می‌شود.

مرکز اسناد انقلاب اسلامی

www.ketab.ir

پیشگفتار

سیاس ایران بر پروردگار عالمیان که یاری فرمود تا چاپ و نشر حماسه‌ها و ایثارگری‌های رزمندگان اسلام به‌خصوص پرسنل ارتش جمهوری اسلامی ایران در مجموعه‌ی «تقویم تاریخ دفاع مقدس» جای عمل پوشانده شود و با تدبیر و حمایت‌های امیر فرماندهی محترم نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران و همت والای محققین و تلاش پرسنل مرکز پژوهش‌های دفاع مقدس از اجراء این اقدام بسیار ارزشمند تداوم یابد و مجموعه‌ای به یاد ماندنی تهیه گردد. کتابی که در پیش رو دارید، چهل‌وسومین کتاب از این مجموعه‌ی ارزشمند و مربوط به حوادث و رویدادهای اسفندماه ۱۳۶۲ و عملیات بزرگ خیبر و تصرف جزایر مجنون و پیامدهای آن و کامل‌کننده‌ی سلسله عملیات‌های رزمندگان اسلام در سال ۱۳۶۲ می‌باشد.

در سال ۱۳۶۲ سلسله عملیات‌های والفجر ۱ تا ۶ با هدف تحت فشار قراردادن عراق و تنبیه متجاوز انجام گرفت و موفقیت‌هایی نیز نصیب رزمندگان اسلام گردید و در بعضی مناطق، جنگ به داخل خاک عراق کشیده شد. این عملیات‌ها شامل عملیات والفجر ۱ در فروردین‌ماه (در منطقه‌ی فکه - حمزین) و عملیات والفجر ۲ در تیر و مرداد ماه (در منطقه‌ی حاج عمران) و عملیات والفجر ۳ در مرداد ماه (در منطقه‌ی مهران) و والفجر ۴ در مهرماه (در منطقه‌ی شیلر - مریوان) و والفجر ۵ در اوایل اسفندماه (در غرب کشور) و والفجر ۶ در اوایل اسفندماه (در منطقه‌ی چیلان و فکه) می‌باشد که یکی پس از دیگری به مرحله اجرا درآمد و در ادامه‌ی آن، عملیات بزرگ خیبر در سوم اسفندماه ۱۳۶۲ در منطقه‌ی هورالهویزه اجرا شد. عملیات خیبر نقطه‌ی عطفی در عملیات‌های انجام‌شده در سال ۱۳۶۲ به شمار می‌آید و

دارای نوآوری و خلاقیت‌های بی‌شماری است که از جمله‌ی آن، احداث جاده‌ی سیدالشهدا (ع) در درون هورالهوریزه و پل‌های خیبری را می‌توان نام برد. این عملیات تجربه‌ی گرانبهائی از کاربرد هوانیروز و امکانات ترابری نیروی دریایی و عبور از موانع و مقابله با حملات شیمیایی ناجوانمردانه‌ی دشمن را نیز در پی داشت. هر چند فتح جزایر نفت‌خیز معجون در منطقه‌ی هور دستاوردی بزرگ و ارزشمند برای نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران به حساب می‌آید؛ لیکن دو عامل عمده‌ی هور و بمباران‌های شیمیایی دشمن مانع دستیابی کامل رزمندگان اسلام به اهداف از پیش تعیین شده گردید. این عملیات در ساعت ۱۸:۳۰ سوم اسفند ماه با رمز «باسم الله (ص)» توسط قرارگاه نجف سپاه پاسداران و قرارگاه کربلا از ارتش و با هدایت قرارگاه خاتم‌الانبیا (ص) هدایت و اجرا گردید.

در این کتاب سعی شده است ضمن بیان حوادث و رویدادها در سایر مناطق عملیاتی و حوادث متفرقه در سطح کشور، با استناد و استفاده از مدارک و نوشته‌ها و مصاحبه‌ها و خاطرات رزمندگان، حوادث و رویدادهای عملیات بزرگ خیبر نیز به صورت روزشمار تدوین گردد.

لحظه‌به‌لحظه‌ی این عملیات بزرگ به وسیله‌ی استناد و مدارک و رسانه‌ها به صورت روزشمار و در مراحل سه‌گانه‌ی آن، جمع‌آوری و در این کتاب تدوین گردیده که امید است برای محققین ارجمند و نسل آینده‌ی این مرز و بوم مفید و پرمهر واقع گردد.